

Številka: 501-07-1/2024/2
Ljubljana, 23. 2. 2024

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 14. seji 28. 2. 2024, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23), obravnaval Pobudi državnega svetnika Danijela Kastelica za zagotovitev izvajanja zdravniških storitev za invalide v času zdravniške stavke ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US, 21/13-ZFDO-F, 81/18-odl. US in 16/23) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudi državnega svetnika Danijela Kastelica in Ministrstvu za zdravje predlaga, da pobudi prouči in nanju odgovori.

Pobudi državnega svetnika Danijela Kastelica se glasita:

- 1. Z namenom zagotavljanja vseh zdravstvenih storitev za invalide tudi v primeru zdravniške stavke naj se prva alineja tretjega odstavka 46. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21 in 136/23 – ZIUZDS) dopolni tako, da se bo glasila:**

»- vse zdravstvene storitve za otroke do 18. leta starosti, bolnike, starejše od 65 let in invalide;«.
- 2. Tudi v času zdravniške stavke naj se zagotovi delovanje Ambulante za voznike v Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Soča, ki je edina ambulanta, ki nudi storitve obveznega testiranja kot predpogoja za podaljšanje voziškega dovoljenja invalidu.**

Obrazložitev:

Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19, 199/21 in 136/23 – ZIUZDS; v nadaljevanju: ZZdrS) v drugem odstavku 4. člena ZZdrS določa, da zdravniška služba obsega:

1. pregled na prisotnost ali odsotnost telesnih ali duševnih bolezni, poškodb ali anomalij;
2. presojo stanja iz prejšnje točke s pomočjo medicinsko-diaagnostičnih sredstev;

3. zdravljenje, rehabilitacijo oziroma rehabilitacijo;
4. preprečevanje bolezni, vzgojo in svetovanje;
5. skrb za reproduktivno zdravje prebivalstva;
6. predpisovanje zdravil in zdravstvenih pripomočkov;
7. obdukcijo mrtvih;
8. izdajanje zdravniških spričeval in zdravniških potrdil;
9. druga dela v skladu s posebnimi predpisi.

V 46. členu pa določa, da je zdravnik v času stavke dolžan izvajati tiste zdravniške storitve iz drugega odstavka 4. člena ZZdrS, katerih opustitev bi v kratkem času vodila v nepopravljivo hudo okvaro zdravja ali v smrt. Kot takšne je navedeno zlasti zdravljenje vročinskih stanj in infekcij; zdravljenje poškodb in zastrupitev; zdravljenje kroničnih bolezni, če bi njegova opustitev neposredno in v krajšem času povzročila poslabšanje zdravstvenega stanja, invalidnost, druge trajne okvare zdravja ali smrt; druge storitve nujne zdravniške pomoči; opravljanje prvih pregledov brez čakalne dobe najmanj v obsegu, ki potrjuje ali izključuje stanja v prejšnjih alinejah (triažni pregledi) ter predpisovanje zdravil in medicinskih pripomočkov za zdravljenje stanj iz prejšnjih alinej.

Za prvi pregled se na primarni ravni šteje prva obravnava, na sekundarni ali terciarni ravni pa prva napotitev k specialistu zaradi nove bolezni ali stanja ali zaradi poslabšanja bolezni.

Zdravnik je v času stavke, v skladu s tretjim odstavkom 46. člena ZZdrS, dolžan opravljati tudi vse zdravstvene storitve za otroke do 18. leta starosti ter bolnike, starejše od 65 let; vse zdravstvene storitve v zvezi z nosečnostjo in porodom ter ukrepe za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni.

ZZdrS torej zagotavlja opravljanje zdravniških storitev v primeru kroničnih bolezni, ko bi opustitev zdravljenja neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, ne predvideva pa zagotavljanja zdravniških storitev v primeru, ko je osebi invalidnost že priznana in posledično spada vsaj v primerljivo (če ne v posameznih primerih celo bolj) ranljivo kategorijo oseb, kot so otroci do 18. leta starosti in bolniki, starejši od 65 let.

S trenutno opredeljenimi kategorijami oseb, ki jim je treba zagotavljati zdravniško oskrbo tudi v času stavke, namreč ostaja odprto vprašanje izvajanja zdravniških storitev za invalide med 18. in 65. letom starosti. Slednji glede na svoje zdravstveno stanje potrebujejo redno zdravstveno oskrbo in specifične storitve, ki lahko v primeru izostanka v pomembni meri vplivajo bodisi na poslabšanje njihovega zdravstvenega stanja bodisi na slabšo kakovost življenja.

V prej navedeno skupino zavarovancev, za katero med zdravniško stavko ni predvideno zagotavljanje vseh zdravniških storitev, torej spadajo vsi tisti zavarovanci, ki imajo kot invalidi resne okvare zdravja in potrebujejo ustrezno zdravstveno oskrbo, ki mora biti redna, a ni kategorizirana kot nujna zdravniška pomoč, pa tudi delovno aktivni invalidi (zaposleni za polni ali krajši delovni čas), ki za zagotavljanje svoje delovne aktivnosti pogosto potrebujejo celo več podpore zdravstvenega sistema.

Posledično se predlaga, da se prva alineja 46. člena ZZdrS dopolni tako, da bo po novem zdravnik v času stavke dolžan opravljati vse zdravstvene storitve ne samo za otroke do 18. leta starosti in bolnike, starejše od 65 let, ampak tudi za invalide.

Ker veljavna zakonska ureditev slednjega ne zagotavlja, se v času trenutne stavke zdravnikov invalidi soočajo s konkretnimi težavami, povezanimi z izvajanjem zdravniške službe. Aktualni primer, na katerega opozarja tudi Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), ki zastopa interese več kot 115.000 slovenskih invalidov, predstavlja nedelovanje Ambulante za voznike v Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu (URI), ki je edina ambulanta v Sloveniji, v okviru katere se izvaja obvezna testiranja, ki jih mora opraviti vsak invalid pred podaljšanjem vozniškega dovoljenja.

Invalidi so, tudi zaradi še vedno neizpolnjenih zahtev iz Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14 in 32/17), ki se nanašajo na zagotovitev dostopnosti do prevoza v cestnem in železniškem prometu, pogosto odvisni od prevoza z lastnim vozilom, s tem pa tudi od veljavnega vozniškega dovoljenja ter možnosti njegovega podaljšanja. Če torej ostanejo brez te možnosti, so jim kršene pravice do neodvisnega življenja in polnega sodelovanja na vseh področjih življenja, kar vključuje dostop do fizičnega okolja, prevoza itd., kot jih določa Konvencija o pravicah invalidov, ki jo je Slovenija ratificirala 2008. V vsakodnevem življenju invalidov to pomeni, da so lahko v bistveni meri prikrajšani za vključevanje v družbo in različne življenjske aktivnosti, za tiste, ki so delovno aktivni, pa tudi otežen, če ne celo onemogočen prihod na delo. Posledično se daje pobudo, da naj se v času zdravniške stavke zagotovi delovanje prej omenjene ambulante za voznike v URI.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje, da pobudi prouči in v skladu s šestim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23) nanju v roku 30 dni odgovori.